

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

Γουτού Γουπατού

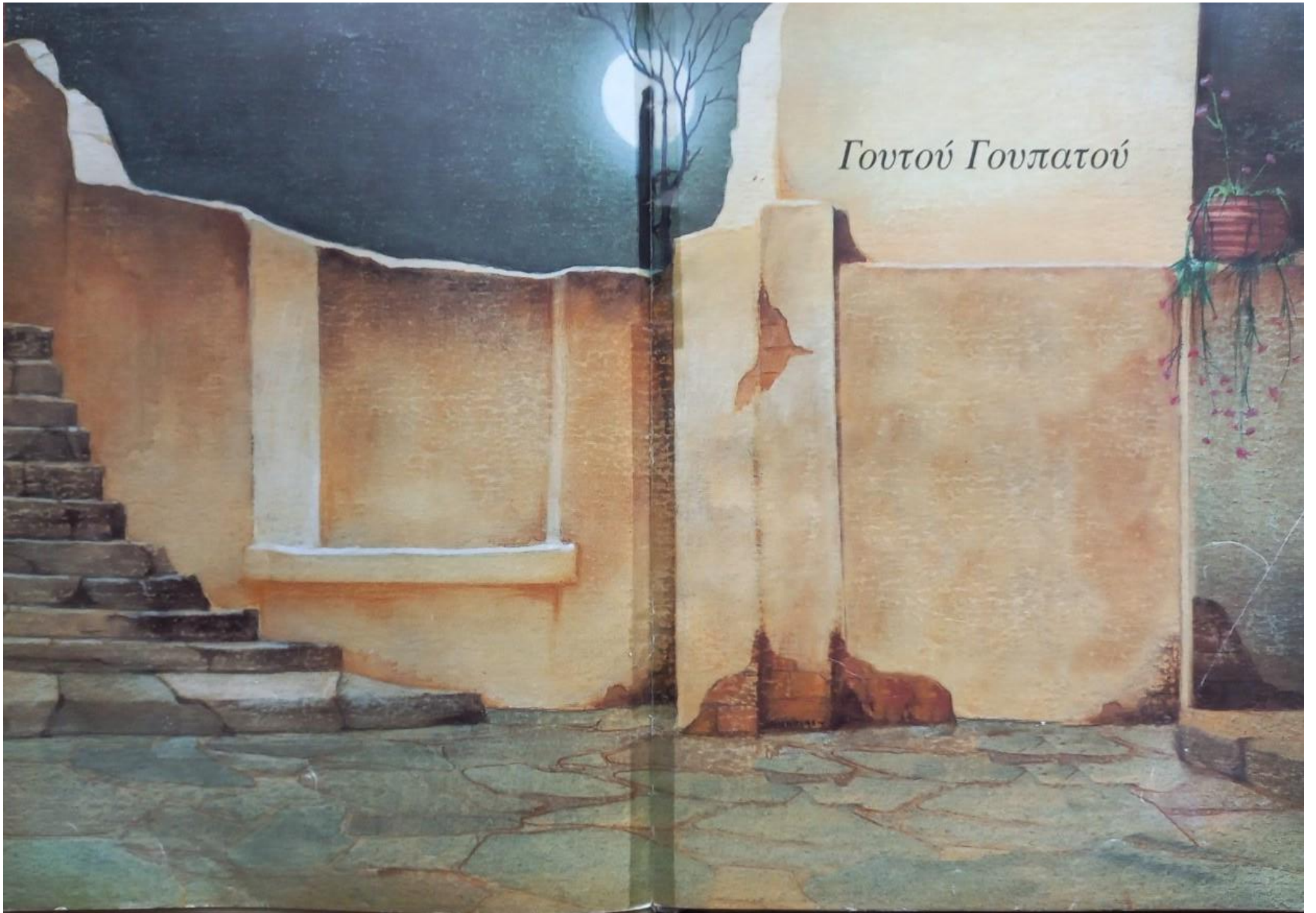
Εικονογράφηση: ΝΙΚΟΛΑΣ ΑΝΔΡΙΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

-NICKOLAS-

Γουτού Γουπατού

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

Γουτού Γουπατού

Διασκευή: ΚΩΣΤΑΣ ΠΟΥΛΟΣ

Εικονογράφηση: ΝΙΚΟΛΑΣ ΑΝΔΡΙΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΟΥΤΟΥ ΓΟΥΠΑΤΟΥ

Διασκευή: Κώστας Πούλος
Εικονογράφηση: Νικόλας Ανδρικοπούλος

Διεύθυνση: Αντωνία Κυλεοπούλου

© 1999, Δέσφ Κ. Παπαδάτου & Ε.Ε.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
Καποδιστριαύ 9, 144 52 Μεταμόρφωση Αττικής, τηλ.: 2816 134

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ
Σόλωνος γαμ Μουσική 14, 106 80 Αθήνα, τηλ.: 3615 334

ISBN 960-261-915-5

Κανονικά, το βαπτιστικό του ήτανε Μανόλης, αυτό όμως, μάτια μου, μόνο ο νονός του το ήξερε! Άντε και η γριά η μάνα του, η μόνη που είχε στον κόσμο ο καημένος ο Μανόλης. Και πώς τον αγαπούσε η κακομοίρα! Τονε λάτρευε το γιόκα της! Κι εκείνος όμως την αγαπούσε πολύ τη μάνα του. Την τιμούσε και τη σεβόταν. Έτρεμε στην ιδέα ότι θα μπορούσε -χτύπα ξύλο!- να πάθει κάτι. Και μήπως είχε τους πολλούς φίλους; Οι πιο πολλοί τον κορόιδευαν και τον πετροβολούσαν.

—Ο Ταπόης! Παιδιά, έρχεται ο Ταπόης...

Έτσι τονε φώναζαν, μ' αυτό το παρατσούκλι ήτανε γνωστός. Κι έτρεχε η μαρίδα να κρυφτεί μόλις άκουγε το φοβερό όνομα, φόβος και τρόμος τούς έπιανε μόλις τον έβλεπαν -τι λέω;-, μόλις άκουγαν τ' όνομά του. Το δίχως άλλο, αιτία για τούτη την ανακατωσούρα ήτανε το παρουσιαστικό του. Γιατί ο Μανόλης δεν ήτανε όπως οι άλλοι άνθρωποι. Όχι! Εκείνος, μάτια μου, ήτανε αλλιώς. Όχι πως ήτανε κακός, αυτό όχι, να το βγάλετε απ' το μυαλό σας!

Μόνο που, να, η δεξιά του μεριά δεν ήξερε τι κάνει η αριστερή του. Το δεξί πόδι έκανε του κεφαλιού του κι εσέρνονταν με κόπο κοντά στο αριστερό, το καλό. Το ίδιο και το δεξί χέρι, που ήτανε πιο χοντρό και πιο δυνατό από το άλλο, μόνο που κρεμότανε σαν παράλυτο και δεν μπορούσε να το σηκώσει. Τα δάχτυλα όμως εσφίγγανε σαν τα πλοκάμια του οχταποδιού, κι αλίμονο σ' εκείνον που θα βρισκόταν ανάμεσός τους! Γιατί, άπαξ και σ' εμαρζώνανε, μετά ήτανε δύσκολο πολύ να λασκάρουν τη λαβή, μακάρι και να έπαιρναν εντολή απ' το ίδιο το αφεντικό τους, λες κι έκαναν του κεφαλιού τους! Από κει, λέω, θα του βγήκε και το παρατσούκλι:

—Είσαι χταπόδι, καημένε Μανολιό, χταπόδι είσαι!

—Ναι, ταπόι... Είμι ταπόι... κι ισύ είσι ταπόι.

Όμως ούτε και να μιλήσει μπορούσε ο καημένος ο Ταπόης σαν τους άλλους. Η δική του η γλώσσα δούλευε αλλιώς:

—Πότε τει Γουτού Γουπατού, μαμ...

Που πάει να πει:

—Πότε να 'ρθει του Χριστού, τ' Αϊ-Βασιλιού να φάμε...

Έτσι μιλούσε ο Μανολιός, κι άντε να βγάλεις συμπέρασμα. Μόνο δυο τρία άτομα στο χωριό μπορούσαν να βγάλουν άκρη σ' αυτά που έλεγε, κι εκτελούσαν και χρέη μεταφραστή άμα χρειαζόταν. «Γουτού Γουπατού» λοιπόν.

Περίμενε με αγωνία ο Μανολιός ο Ταπόης τα Χριστούγεννα και την Πρωτοχρονιά, να τελειώσει η νηστεία της Σαρακοστής, να φάει κανένα φαί της προκοπής, να λαδώσει τ' άντερό του. Δύσκολοι καιροί αυτοί, το πιάτο δεν ήτανε σίγουρο στο τραπέζι. Λίγο ψωμί, τίποτα ελιές, καμιά φορά λίγο τυρί ήτανε πράματα καλοδεχούμενα στα φτωχικά των ανθρώπων. Το κρέας ήτανε είδος σπάνιο και μόνο στις γιορτάδες τούς καταδεχότανε.

Χαιρόταν ο κόσμος τότες, τρώγανε, πίνανε, αφήνανε πίσω τις έγνοιες και τους καημούς, τα φόρτωναν όλα στην καμπούρα του παλιού του χρόνου. Σαν η ζωή να έβαζε μια τελεία για ν' αρχινίσει καινούριο κεφάλαιο, πιο καλό απ' το προηγούμενο. Βόηθαγε και λίγο η πίστη, και η προσευχή έδινε κι αυτή ένα χεράκι όταν η ζωή έδειχνε στον άνθρωπο τα δόντια της. Ωστόσο, κακά τα ψέματα, οι χρονιές περνούσαν η μια μετά την άλλη και τίποτα δε φαινότανε ν' αλλάξει εξόν από την ηλικία των ανθρώπων, που έριχνε πρώιμα τα χιόνια απάνω στα μαλλιά τους.

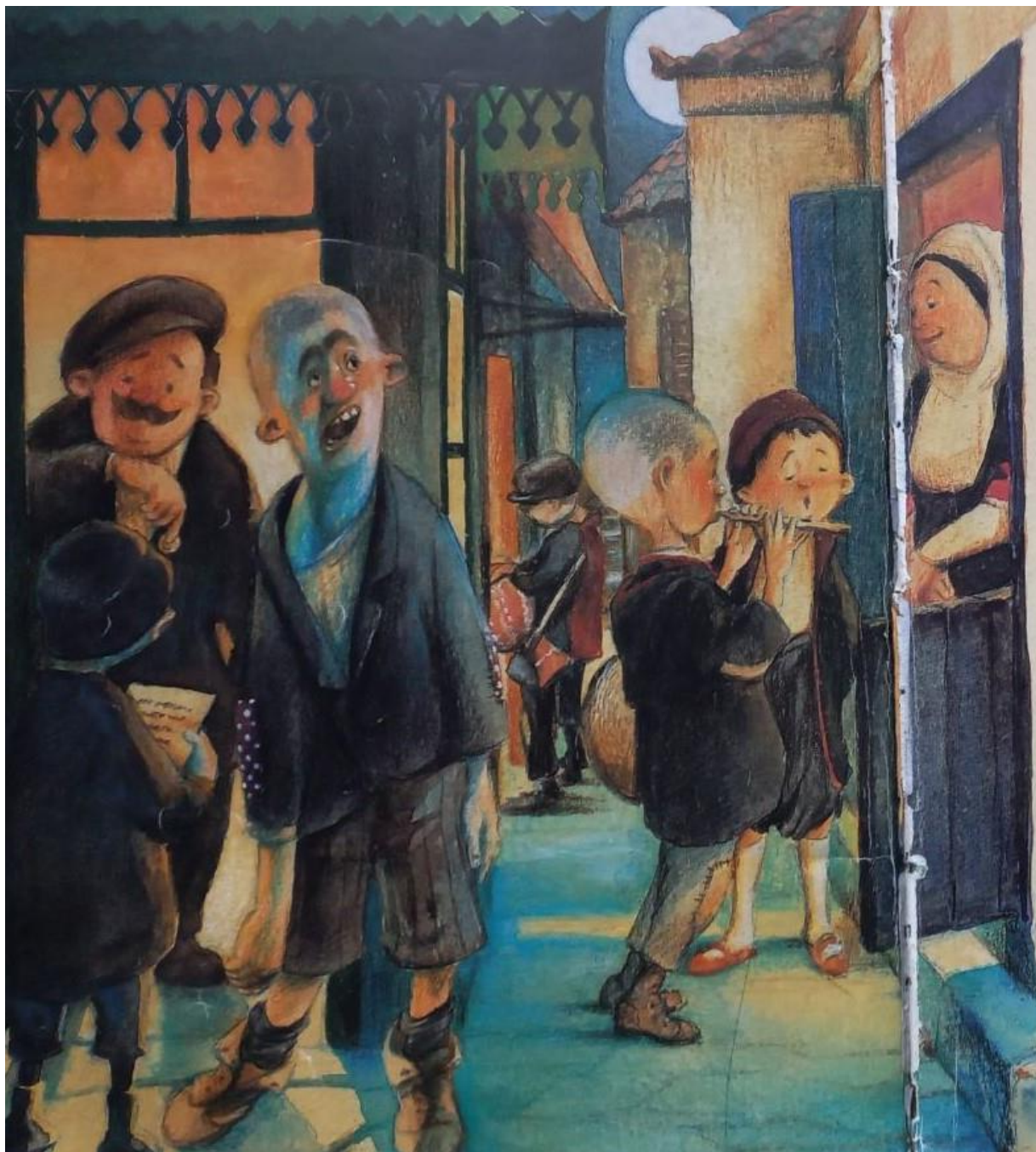
Δυο δυο, τρία τρία, εχύνονταν τα παιδιά της Κάτω Γειτονιάς στους δρόμους και στα σοκάκια για τα κάλαντα, πανηγύρι μεγάλο. Μετά τραβούσαν για την Απάνω Ενορία, να οικονομήσουν κι από κει καμιά πεντάρα, χρονιάρες μέρες. Μαζί τους πήγαινε κι ο Μανολιός ο Ταπόης, συνοδός και φύλακας τρανός. Και πραγματικά χρειαζόντουσαν φύλακα τα παιδιά, αφού το έδαφος που πήγαιναν να πατήσουν ήταν εχθρικό. Ο πετροπόλεμος έδινε κι έπαιρνε σχεδόν καθημερινά ανάμεσα στις δυο γειτονιές, μάχες σκληρές.

Κουμάντο εκεί απάνω έκανε ο τρομερός Μήτρος ο Τση-
λότατος ή Τσηλότατος Γιατρός -γύρευε γιατί τον λέγανε
έτσι-, ένας ορφανός σγουρομάλλης ως δεκαεφτά χρονών,
ξυπόλυτος κι αχτένιστος, που οι μάγες τον είχανε αρχηγό
τους και καπετάνιο. Ήτανε ψηλός, μαυριδερός, με κάτι
κανιά για πόδια σαν κατάρτια ιστιοφόρου πλοίου. Όλα κι
όλα τα ρούχα του ήτανε μια παρδαλή φανέλα κι από κάτω
παντελονάκι κοντό, χειμώνα καλοκαίρι. Το στρατηγείο
του το είχε ψηλά στο μεγάλο βράχο. Από κει έκανε γιου-
ρούσι στη γειτονιά με τους «άντρες» του, κι αλίμονο σ' ε-
κείνον που δε θα πλήρωνε το «φόρο». Απ' τη μια γειτόνισ-
σα θα έπαιρνε μια τυρόπιτα, απ' την άλλη τηγανίτα μεγά-
λη ίσαμε το τηγάνι και στην άλλη παράγγελνε γλυκό ή ό,τι
τραβούσε η όρεξή του. Μια μέρα αρνήθηκε η φουρνάρισ-
σα να του δώσει ψωμί, κι εκείνος έβαλε φωτιά στα ξύλα
που ήταν για το φούρνο και τα έκανε όλα σάχτη. Μέχρι
στο δήμαρχο έκαναν τα παράπονά τους οι νοικοκυρές για
τούτη την πληγή του φαραώ, αυτός όμως δεν έδωσε στο ζή-
τημα τη σημασία που έπρεπε.

- Αφήστε τα παιδιά να παίξουν, καλέ, δεν πειράζει.
Αρκεί να μην το παρακάνουν. Έτσι τους είπε.

Τι άλλο έπρεπε να κάνει δηλαδή ο Τσηλότατος για να εν-
διαφερθεί ελόγου του ο κύριος δήμαρχος, ε; Αλλά μήπως έ-
μενε εκεί αυτός για να ξέρει; Στις εκλογές, όμως, τους θυμό-
ταν. Θα κάμω και τούτο, θα κάμω και το άλλο, όλο τέτοια
τους έλεγε.

Ήταν παραμονή Πρωτοχρονιάς. Σε λίγες ώρες ο παλιός ο χρόνος θα έδινε τη θέση του στον καινούριο. Είχε πέσει κιόλας η νύχτα, κι ευτυχώς που το φεγγάρι ήταν καλό κι έδειχνε στα παιδιά το δρόμο.

— Έρχονται, Μήτρο! Έρχονται! Ο Ταπόης με τ' άλλα τα παιδιά! έδωσε την αναφορά του στον Τσηλότατο ο τσιλιαδόρος που φύλαγε στο καραούλι.

— Είναι πολλοί; ρώτησε σοβαρός ο Μήτρος.

— Θα 'ναι πέντ' έξ' εφτά οχτώ... Καμιά ντουζίνα το πολύ.

— Στα πόστα σας! διάταξε ο Μήτρος. Μαζώξτε πέτρες! Θα τους πάρουμε από κοντά και, μόλις μάσουν κάμποσες πεντάρες, θα κάνουμε γιουρούσι να τους τα πάρουμε και θα τους δώσουμε κι ένα χέρι ξύλο αποπάνω. Άμα το βάλουν στα πόδια, ρίχτε τους με τις πέτρες. Το νου σας μοναχά να μη σας πάρουν μυρουδιά προτού δώσω το σύνθημα!

Το σχέδιο ήταν παλιό και δοκιμασμένο, αφού και τις προηγούμενες χρονιές είχε λειτουργήσει στην εντέλεια.

Δυο δυο τα παιδιά έμπαιναν στα σπίτια και στα μαγαζιά του κεντρικού δρόμου, ενώ ο Μανολιός ο Ταπόης στεκόταν απ' όξω φρουρός. Φοβόντουσαν όλοι τους το ασκέρι του Μήτρου κι απορούσαν που δεν είχε κάνει ακόμα την εμφάνισή του. Ο Μανολιός είχε τα μάτια του δεκατέσσερα. Μπορεί να πήγαιναν αλλού τα χέρια του κι αλλού τα πόδια, μπορεί η γλώσσα του να είχε κόμπους, όμως η καρδιά του το 'λεγε μια φορά.

—Πώς και δε μας θυμήθηκε ο Τσηλότατος; είτε σε μια στιγμή ένα απ' τα παιδιά.

Δεν πρόφτασε ν' αποσώσει το λόγο του κι ακούστηκε φοβερή κραυγή:

—Να τος ο Τσηλότατος! Τσηλότατος Γιατρός!

Ήτανε ο ίδιος ο Μήτρος που είχε πει αυτά τα λόγια, καθώς πετάχτηκε μέσα από ένα χάλασμα μαζί με ολόκληρη τη συμμορία του.

—Προσκυνήστε! Προσκυνήστε, ρε! Τση-λότατος! Τση-λότατος! φώναζαν όλοι μαζί ρυθμικά.

—Εσείς πιάστε τους άλλους, το Χταπόδι το κοπανίζω εγώ!

Έδωσε εντολή ο Τσηλότατος κι αμέσως άρχισε η φοβερή μάχη. Ο καημένος ο Μανολιός έφαγε μερικές κατακεφαλιές από το χέρι του τρομερού Τσηλότατου κι άρχισε να βλέπει τον ουρανό με τ' άστρα. Την κρίσιμη ετούτη στιγμή, όμως, ο Βαγγέλης, ένα απ' τα παιδιά που κατάλάβαιναν τη γλώσσα του, πήγε κοντά στον Ταπόη και, δίχως να χάσει καθόλου χρόνο, άρπαξε το μακρύ χέρι που κρεμόταν σαν παράλυτο και το έβαλε στο άλλο, το καλό, εκτελώντας κατά γράμμα αυτό που του είχε πει ο ίδιος ο Μανόλης:

—Άα γεις Τόπατο μάμι μίμι, έα ντα, χέι το αό χέι.

Που πάει να πει: «Άμα δεις τον Τσηλότατο να με κάνει φοφιμί, έλα κοντά και βάλε αυτό το χέρι σ' αυτό το χέρι» δείχνοντάς του με χειρονομίες τι εννοούσε.

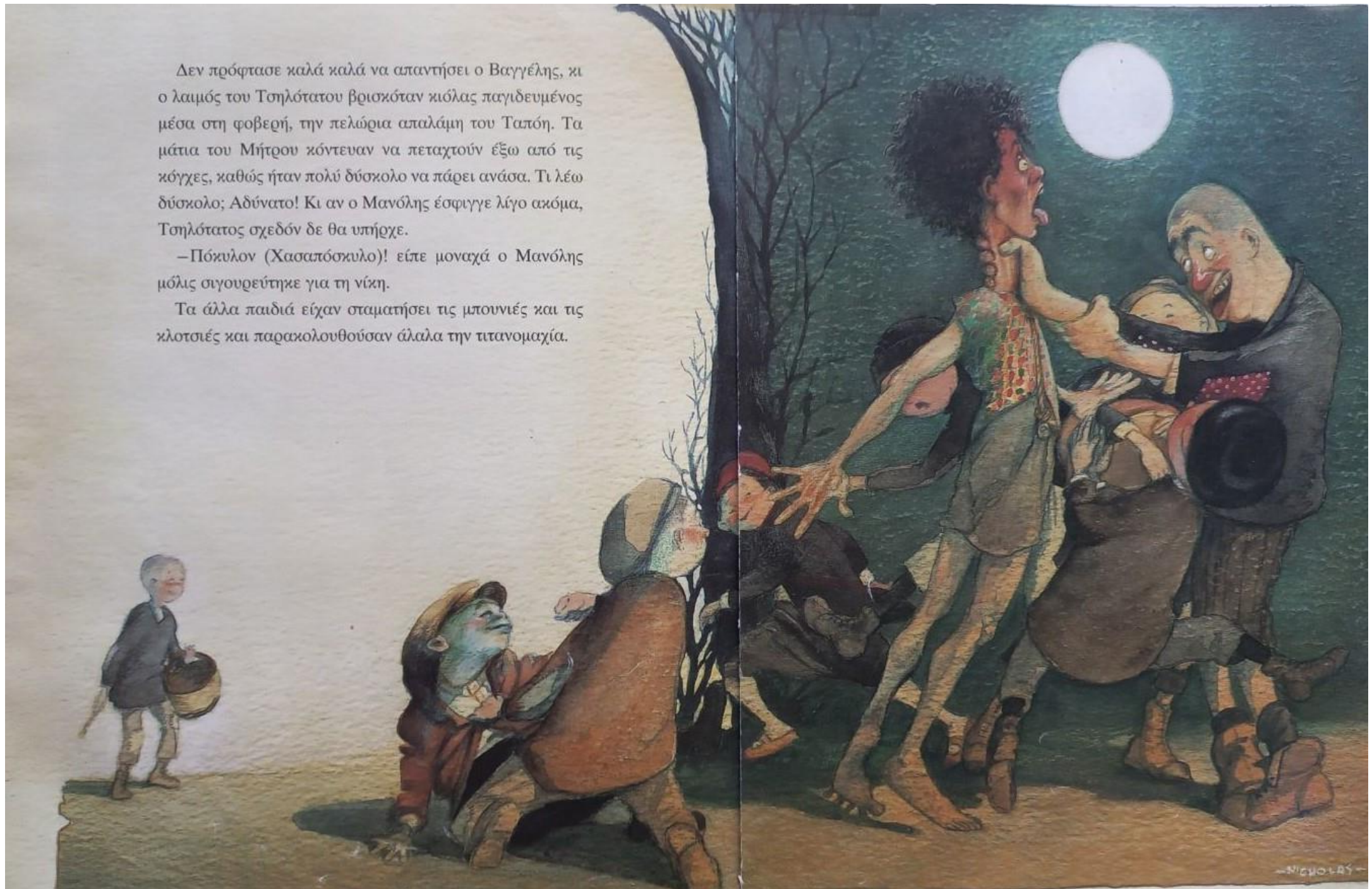
Οι υπόλοιποι παρακολουθούσαν τη σκηνή με απορία.

—Τι του έκανες, βρε μάγκα; ρώτησε κάποιος.

Δεν πρόφτασε καλά καλά να απαντήσει ο Βαγγέλης, κι ο λαιμός του Τηλότατου βρισκόταν κιόλας παγιδευμένος μέσα στη φοβερή, την πελώρια απαλάμη του Ταπόη. Τα μάτια του Μήτρου κόντευαν να πεταχτούν έξω από τις κόγχες, καθώς ήταν πολύ δύσκολο να πάρει ανάσα. Τι λέω δύσκολο; Αδύνατο! Κι αν ο Μανόλης έσφιγγε λίγο ακόμα, Τηλότατος σχεδόν δε θα υπήρχε.

—Πόκυλον (Χασαπόκυλο)! είτε μοναχά ο Μανόλης μόλις σιγουρεύτηκε για τη νίκη.

Τα άλλα παιδιά είχαν σταματήσει τις μπουνιές και τις κλοτσιές και παρακολουθούσαν άλαλα την τιτανομαχία.

Δεν ακουγόταν τσιμουδιά. Μόνο η ανάσα του Μήτρου, ο ρόγχος, πες καλύτερα, έσπαζε τη σιγαλιά της τελευταίας νύχτας του χρόνου. Τρομαγμένοι έβλεπαν οι μάγκες της Απάνω Γειτονιάς τον αρχηγό τους να βαριανασαίνει, τρομαγμένο και το φεγγάρι έριχνε το φως του στο πρόσωπο του Μήτρου, που ασφυκτιούσε. < X

—Πεθαίν' η μάνα σου, Μανόλη! Μανόλη, τρέχα, πεθαίν' η μάνα σου, πετάχτηκε ξαφνικά ένας από τους μάγκες, που ήξερε την αδυναμία του Μανόλη για τη μάνα του. Το κόλλο έπιασε. Τα δάχτυλα στο λαιμό του Μήτρου άρχισαν να χαλαρώνουν. Απάνω στην ώρα βγήκε κι ένας μαγαζάτορας από δίπλα και τους έβαλε τις φωνές.

—Έι! Τι είν' εδώ; Τι γίνετ' εδώ, δε μου λέτε;

Τα παιδιά σκόρπισαν ένα γύρω φοβισμένα. Ο Μήτρος έκασε γλωμός σ' ένα πεζούλι, κοντανασαίνοντας με βία, ν' αναπληρώσει το χαμένο αέρα.

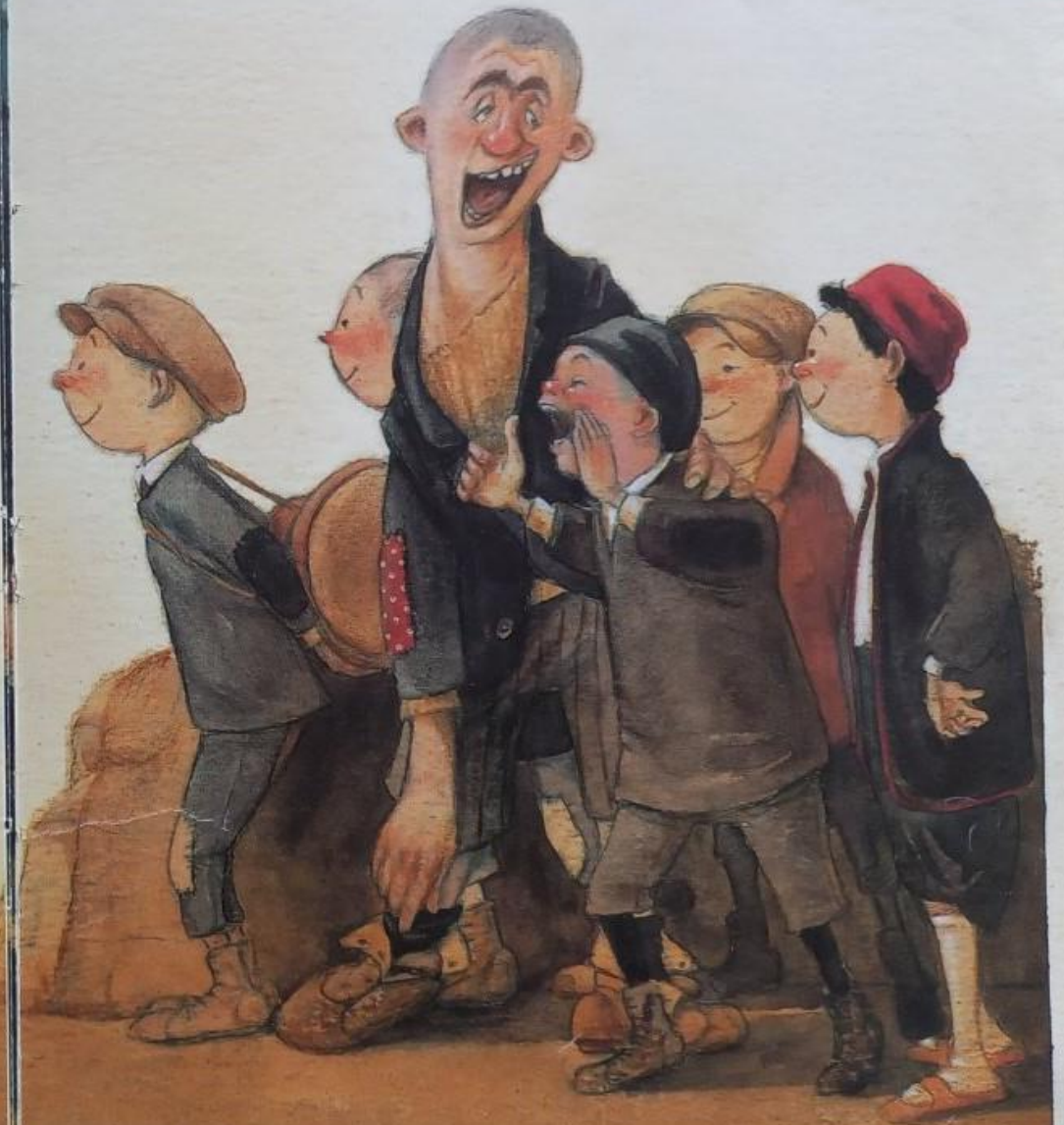
Τα παιδιά της Κάτω Γειτονιάς, περήφανα για τη νίκη, πήραν τον κατήφορο για τα σπίτια τους. Στις τσέπες τους κουδούνιζαν τα κέρματα, η σοδειά ήτανε καλή. Πιο πάνω, λίγο πιο πέρα από τα τελευταία σπίτια, φάνηκαν οι σκιές των παλικαράδων του Μήτρου, που προχωρούσαν με σκυμμένο το κεφάλι.

—Καλή χρονιά, μάγκες! Άντε και με καινούριο αρχηγό! φώναζε ένα από τα παιδιά.

Κι ο Βαγγέλης, που είχε βοηθήσει το χέρι του Μανόλη να βρει το στόχο του, φώναζε κοροϊδευτικά:

—Δε λέω... Καλός ο Γιατρός, αλλά κι ετούτος ο Μανολιός εφέτος ήτανε αλλιώς! Ε παιδιά;

Κι έβαλαν όλοι μαζί τα γέλια. Ύστερα τάχυναν το βήμα, γιατί η ώρα κόντευε δώδεκα και δεν ήθελαν να τους βρει ο καινούριος χρόνος στο δρόμο. Και τούτη τη φορά δεν ήθελαν να τον κακοκαρδίσουν: Τους είχε κάνει καλό ποδαρικό!

Λίγα λόγια για το συγγραφέα

Ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης γεννήθηκε στη Σκιάθο το Μάρτιο του 1851 και πέθανε τον Ιανουάριο του 1911. Ο πατέρας του ήταν παπάς και τον έλεγαν Αδαμάντιο. Τη μητέρα του την έλεγαν Γκιουλώ, δηλαδή Αγγελική. Οι γονείς του Παπαδιαμάντη έκαναν πολλά παιδιά: Το Μανόλη, την Ουρανία, τη Χαρίκλεια, τον Αλέξανδρο, τη Σοφούλα, το Γιώργη και την Κυρατσούλα. Όλα μαζί επτά.

Ο Παπαδιαμάντης έζησε τα παιδικά του χρόνια στη Σκιάθο. Εκεί τέλειωσε και το δημοτικό σχολείο. Μετά πήγε στη Σκόπελο και στη Χαλκίδα, κι ύστερα στον Πειραιά και στην Αθήνα, όπου τελείωσε το γυμνάσιο. Αργότερα γράφτηκε και στο πανεπιστήμιο, στη φιλοσοφική σχολή. Ζούσε φτωχικά και παρέδινε ιδιαίτερα μαθήματα για να τα βγάλει πέρα. Για τον ίδιο λόγο άρχισε να γράφει και σε εφημερίδες και περιοδικά. Του άρεσε να κάνει παρέα με τους απλούς, ταπεινούς ανθρώπους του καθημερινού μόχθου, και γι' αυτό τον συναντάμε σε ταβερνάκια και σε μικρές εκκλησίες, όπου η λειτουργία ήταν ιδιαίτερα κατανυκτική.

Έγραψε μυθιστορήματα και πολλά διηγήματα, ανάμεσα στα οποία ξεχωρίζουν: *Βαρδιάνος στα Σπόρκα*, *Όνειρο στο κύμα*, *Ρόδινα ακρογιάλια*, *Η Φόνισσα*, *Ολόγυρα στη λίμνη* και άλλα.